

Η Ελληνική Γλώσσα είναι η παλαιότερη στον κόσμο

Η Αγγλική γλώσσα έχει 490.000 λέξεις από τις οποίες 41.615 λέξεις είναι από την Ελληνική γλώσσα. Στοιχεία που αναγράφονται στο βιβλίο Γκίνες.

Η Ελληνική με την μαθηματική δομή της είναι η γλώσσα της πληροφορικής και της νέας γενιάς των εξελιγμένων υπολογιστών, διότι μόνο σε αυτήν δεν υπάρχουν όρια (Μπιλ Γκέιτς).

Η Ελληνική και η Κινέζικη... είναι οι μόνες γλώσσες με συνεχή ζώσα παρουσία από τους ίδιους λαούς και στον ίδιο χώρο εδώ και 4.000 έτη. Όλες οι γλώσσες θεωρούνται κρυφοελληνικές, με πλούσια δάνεια από την μητέρα των γλωσσών, την Ελληνική (Francisco Adrados, γλωσσολόγος).

Το πρώτο μεγάλο πλήγμα που δέχθηκε η Ελληνική γλώσσα ήταν η μεταρρύθμιση του 1976 με την κατάργηση των αρχαίων Ελληνικών και η δάα νόμου καθιέρωση της Δημοτικής και του μονοτονικού, που σήμερα κατάντησε ατονικό.

Έτερο μεγάλο πλήγμα είναι ότι η ... οικογένεια, ο δάσκαλος και ο ιερέας αντικαταστάθηκαν από την τηλεόραση, που ασκεί ολέθρια επίδραση όχι μόνο στην γλώσσα, αλλά και στον χαρακτήρα και στο ήθος (Αντώνης Κουνάδης, ακαδημαϊκός)

Αυτό ακριβώς είναι και το σημείο στο οποίο οι όποιοι εχθροί της Ελλάδας αρχίζουν πλέον να καταφέρνουν να κερδίζουν τον ακήρυχτο πόλεμο εναντίον της.

Το CNN σε συνεργασία με την εταιρεία υπολογιστών apple ετοίμασαν ένα εύκολο πρόγραμμα εκμάθησης ελληνικών προς τους αγγλόφωνους και ισπανόφωνους των ΗΠΑ.

Το σκεπτικό αυτής της πρωτοβουλίας ήταν ότι η ελληνική εντείνει το ορθολογικό πνεύμα, οξύνει το επιχειρηματικό πνεύμα και προτρέπει τους πολίτες προς τη δημιουργικότητα.

Μετρώντας τις διαφορετικές λέξεις που έχει η κάθε γλώσσα βλέπουμε ότι όλες έχουν από αρκετές χιλιάδες. Άρα είναι αδύνατο να υπάρξει γραφή που να έχει τόσα γράμματα όσες και οι λέξεις μιας γλώσσας, γιατί κανένας δεν θα θυμόταν τόσα πολλά σύμβολα.

Το ίδιο ισχύει και με τις διαφορετικές συλλαβές των λέξεων (π.χ. τις: α, αβ, βα, βρα, βε, ου.) που έχει η κάθε γλώσσα.

Μετρώντας επίσης τους διαφορετικούς φθόγγους των λέξεων (τους: α, β, γ) που έχει η κάθε γλώσσα, βλέπουμε ότι αυτοί είναι σχετικά λίγοι, είναι μόλις 20, δηλαδή οι εξής: α, ε, ο, ου, ι, κ, γ, χ, τ, δ, θ, π, β, φ, μ, ν, λ, ρ, σ, ζ. Όμως, αν καταγράψουμε τις λέξεις μόνο ως έχουν φθογγικά, δεν διακρίνονται οι ομόηχες, π.χ.: «τίχι» = τείχη, τοίχοι, τύχη, τύχει, «καλί» = καλοί & καλή & καλεί.

Επομένως, δεν είναι δυνατό να υπάρξει γραφή που να έχει τόσα γράμματα όσοι και οι διαφορετικοί φθόγγοι των λέξεων.

Προ αυτού του προβλήματος οι άνθρωποι κατέφυγαν σε διάφορα τεχνάσματα, για να επιτύχουν την καταγραφή του προφορικού λόγου, κυριότερα των οποίων είναι το αιγυπτιακό και το ελληνικό.

Το τέχνασμα που επινόησαν οι αρχαίοι Έλληνες, προκειμένου να καταφέρουν να καταγράφουν φωνητικά τις λέξεις, ήταν η χρησιμοποίηση από τη μια τόσων γραμμάτων όσοι και οι φθόγγοι των λέξεων, φωνηέντων και συμφώνων, δηλαδή

των γραμμάτων: Α(α), Β(β), Γ(γ) και από την άλλη κάποιων ομόφωνων γραμμάτων, δηλαδή των: Ω(ο) & Ο(ο), Η(η) & Υ(υ) & Ι(ι) με τα οποία, βάσει κανόνων, αφενός υποδειχνεται η ετυμολογία (= το μέρος λόγου ή ο τύπος κ.τ.λ.), άρα το ακριβές νόημα των λέξεων και αφετέρου διακρίνονται οι ομόηχες λέξεις, πρβ. π.χ.: τύχη & τείχη & τύχει & τοίχοι, λίπη & λείπει & λύπη.

Παράβαλε π.χ. ότι στην ελληνική γραφή έχει κανονιστεί να γράφουμε το τελευταίο φωνήεν των ρημάτων με τα γράμματα – ω, ει και των πτωτικών με τα – ο, ι, η, ώστε να διακρίνονται οι ομόηχοι τύποι: καλώ & καλό, καλεί & καλή, σύκο & σήκω, φιλί & φυλή, φιλώ & φύλο.

Παράβαλε ομοίως ότι στην ελληνική γραφή έχει κανονιστεί να γράφουμε τα κύρια ονόματα με κεφαλαίο γράμμα και τα κοινά με μικρό, για διάκριση των ομόφωνων λέξεων: νίκη & Νίκη, αγαθή & Αγαθή.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Τα Ελληνικά είναι η μόνη γλώσσα στον κόσμο που ομιλείται και γράφεται συνεχώς επί 4.000 τουλάχιστον συναπτά έτη, καθώς ο Arthur Evans διέκρινε τρεις φάσεις στην ιστορία της Μινωικής γραφής, εκ των οποίων η πρώτη από το 2.000 π.Χ. ως το 1650 π.Χ.

Μπορεί κάποιος να διαφωνήσει και να πει ότι τα Αρχαία και τα Νέα Ελληνικά είναι διαφορετικές γλώσσες, αλλά κάτι τέτοιο φυσικά είναι τελείως αναληθές.

Ο ίδιος ο Οδυσσέας Ελύτης είπε: «Εγώ δεν ξέρω να υπάρχει παρά μία γλώσσα, η ενιαία Ελληνική γλώσσα. Το να λέει ο Έλληνας ποιητής, ακόμα και σήμερα, ο ουρανός, η θάλασσα, ο ήλιος, η σελήνη, ο άνεμος, όπως το έλεγαν η Σαπφώ και ο

Αρχίλοχος, δεν είναι μικρό πράγμα. Είναι πολύ σπουδαίο. Επικοινωνούμε κάθε στιγμή μιλώντας με τις ρίζες που βρίσκονται εκεί. Στα Αρχαία».

Ο μεγάλος διδάσκαλος του γένους Αδαμάντιος Κοραΐς είχε πει: «Όποιος χωρίς την γνώση της Αρχαίας επιχειρεί να μελετήσει και να ερμηνεύσει την Νέαν, ή απατάται ή απατά».

Παρ' ό,τι πέρασαν χιλιάδες χρόνια, όλες οι Ομηρικές λέξεις έχουν διασωθεί μέχρι σήμερα. Μπορεί να μην διατηρήθηκαν ατόφιες, άλλα έχουν μείνει στην γλώσσα μας μέσω των παραγώγων τους.

Μπορεί να λέμε νερό αντί για ύδωρ αλλά λέμε υδροφόρα, υδραγωγείο και αφυδάτωση. Μπορεί να μην χρησιμοποιούμε το ρήμα δέρκομαι (βλέπω), αλλά χρησιμοποιούμε την λέξη οξυδερκής. Μπορεί να μην χρησιμοποιούμε τη λέξη αυδή (φωνή) αλλά παρ' όλα αυτά λέμε άναυδος και απηύδησα.

Επίσης, σήμερα δεν λέμε λωπούς τα ρούχα, αλλά λέμε τη λέξη «λωποδύτης» που σημαίνει «αυτός που βυθίζει (δύει) το χέρι του μέσα στο ρούχο σου (λωπή) για να σε κλέψει».

Η Γραμμική Β' είναι και αυτή καθαρά Ελληνική, γνήσιος πρόγονος της Αρχαίας Ελληνικής. Ο Άγγλος αρχιτέκτονας, Μάικλ Βέντρις, αποκρυπτογράφησε βάσει κάποιων ευρημάτων την γραφή αυτή και απέδειξε την Ελληνικότητά της. Μέχρι τότε φυσικά όλοι αγνοούσαν πεισματικά έστω και το ενδεχόμενο να ήταν Ελληνική...

Το γεγονός αυτό έχει τεράστια σημασία καθώς πάει τα Ελληνικά αρκετούς αιώνες ακόμα πιο πίσω στα βάθη της ιστορίας. Αυτή η γραφή σίγουρα ξενίζει, καθώς τα σύμβολα που χρησιμοποιεί είναι πολύ διαφορετικά από το σημερινό Αλφάβητο.

Παρ' όλα αυτά, η προφορά είναι παραπλήσια, ακόμα και με τα Νέα Ελληνικά. Για παράδειγμα η λέξη «ΤΟΚΟΣΟΤΑ» σημαίνει «Τοξότα» (κλητική). Είναι γνωστό ότι «κ» και «σ» στα Ελληνικά μας κάνει «ξ» και με μια απλή επιμεριστική ιδιότητα, όπως κάνουμε και στα μαθηματικά, βλέπουμε ότι η λέξη αυτή εδώ και τόσες χιλιετίες δεν άλλαξε καθόλου.

Ακόμα πιο κοντά στη Νεοελληνική, ο «άνεμος», που στην Γραμμική Β' γράφεται «ANEMO», καθώς και «ράπτης», «έρημος» και «τέμενος» που είναι αντίστοιχα στην Γραμμική Β' «RAPTE», «EREMO», «TEMENO», και πολλά άλλα παραδείγματα.

Υπολογίζοντας όμως, έστω και με τις συμβατικές χρονολογίες, οι οποίες τοποθετούν τον Όμηρο γύρω στο 1.000 π.Χ., έχουμε το δικαίωμα να ρωτήσουμε: Πόσες χιλιετίες χρειάστηκε η γλώσσα μας από την εποχή που οι άνθρωποι των σπηλαίων του Ελληνικού χώρου την πρωτοάρθρωσαν με μονοσύλλαβους φθόγγους μέχρι να φτάσει στην εκπληκτική τελειότητα της Ομηρικής επικής διαλέκτου, με λέξεις όπως «ροδοδάκτυλος», λευκώλενος», «ωκύμορος» κ.τ.λ;

Ο Πλούταρχος στο «Περί Σωκράτους δαιμονίου» μας πληροφορεί ότι ο Αγησίλαος ανακάλυψε στην Αλίαρτο τον τάφο της Αλκμήνης, της μητέρας του Ηρακλέους, ο οποίος τάφος είχε ως αφιέρωμα «πίνακα χαλκούν έχοντα γράμματα πολλά θαυμαστά, παμπάλαια...» Φανταστείτε περί πόσο παλαιάς γραφής πρόκειται, αφού οι ίδιοι οι αρχαίοι Έλληνες την χαρακτηρίζουν «αρχαία»...

Φυσικά, δεν γίνεται ξαφνικά, «από το πουθενά» να εμφανιστεί ένας Όμηρος και να γράψει δύο λογοτεχνικά αριστουργήματα. Είναι προφανές ότι από πολύ πιο πριν πρέπει να υπήρχε γλώσσα (και γραφή) υψηλού επιπέδου.

Πράγματι, από την αρχαία Ελληνική Γραμματεία γνωρίζουμε ότι ο Όμηρος δεν υπήρξε ο πρώτος, αλλά ο τελευταίος και διασημότερος μιας μεγάλης σειράς επικών ποιητών, των οποίων τα ονόματα έχουν διασωθεί (Κρεώφυλος, Πρόδικος, Αρκτίνος, Αντίμαχος, Κιναιθών, Καλλίμαχος) καθώς και τα ονόματα των έργων τους (Φορωνίς, Φωκαΐς, Δαναΐς, Αιθιοπίας, Επίγονοι, Οιδιπόδεια, Θήβαις...). Δεν έχουν όμως διασωθεί τα ίδια τα έργα τους.

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΝΕΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

Η δύναμη της Ελληνικής γλώσσας βρίσκεται στην ικανότητά της να πλάθεται όχι μόνο προθεματικά ή καταληκτικά, αλλά διαφοροποιώντας σε μερικές περιπτώσεις μέχρι και τη ρίζα της λέξης (π.χ. «τρέχω» και «τροχός» παρ' ότι είναι από την ίδια οικογένεια αποκλίνουν ελαφρώς στην ρίζα).

Η Ελληνική γλώσσα είναι ειδική στο να δημιουργεί σύνθετες λέξεις με απίστευτων δυνατοτήτων χρήσεις, πολλαπλασιάζοντας το λεξιλόγιο.

Το διεθνές λεξικό Webster's (Webster's New International Dictionary) αναφέρει: «Η Λατινική και η Ελληνική, ιδίως η Ελληνική, αποτελούν ανεξάντλητη πηγή υλικών για τη δημιουργία επιστημονικών όρων», ενώ οι Γάλλοι λεξικογράφοι Jean Bouffartigue και Anne-Marie Delrieu τονίζουν: «Η επιστήμη βρίσκει ασταμάτητα νέα αντικείμενα ή έννοιες. Πρέπει να τα ονομάσει. Ο θησαυρός των Ελληνικών ριζών βρίσκεται μπροστά της, αρκεί να αντλήσει από εκεί. Θα ήταν πολύ περίεργο να μην βρει αυτές που χρειάζεται».

Ο Γάλλος συγγραφέας Ζακ Λακαρριέρ, έκθαμβος μπροστά στο μεγαλείο της Ελληνικής, είχε δηλώσει σχετικώς: «Η Ελληνική γλώσσα έχει το χαρακτηριστικό να προσφέρεται θαυμάσια για την έκφραση όλων των ιεραρχιών με μια απλή

εναλλαγή του πρώτου συνθετικού. Αρκεί κανείς να βάλει ένα παν – πρώτο – αρχι- υπέρ- ή μια οποιαδήποτε άλλη πρόθεση μπροστά σε ένα θέμα.

Κι αν συνδυάσει κανείς μεταξύ τους αυτά τα προθέματα, παίρνει μια ατελείωτη ποικιλία διαβαθμίσεων. Τα προθέματα εγκλείονται τα μεν στα δε σαν μια σημασιολογική κλίμακα, η οποία ορθώνεται προς τον ουρανό των λέξεων.

Στην Ιλιάδα του Ομήρου η Θέτις θρηνεί για ό,τι θα πάθει ο υιός της σκοτώνοντας τον Έκτορα «διό και δυσαριστοτοκείαν αυτήν ονομάζει». Η λέξη αυτή από μόνη της είναι ένα μοιρολόι, δυς + άριστος + τίκτω (=γεννώ) και σημαίνει, όπως αναλύει το Ετυμολογικόν το Μέγα, «που για κακό γέννησα τον άριστο».

Προ ολίγων ετών κυκλοφόρησε στην Ελβετία το λεξικό ανύπαρκτων λέξεων (Dictionnaire Des Mots Inexistants) στο οποίο προτείνεται να αντικατασταθούν Γαλλικές περιφράσεις με μονολεκτικούς όρους από τα Ελληνικά. Π.χ. androprere, biopaleste, dysparegorete, ecogeniarche, elpidophore, glossoctonie, philomatheem tachymathie, theoremppte κ.λπ. περίπου 2.000 λήμματα με προοπτική περαιτέρω εμπλουτισμού.

Η ΑΚΡΙΒΟΛΟΓΙΑ

Είναι προφανές ότι τουλάχιστον όσον αφορά την ακριβολογία, γλώσσες όπως τα Ελληνικά, υπερτερούν σαφώς σε σχέση με γλώσσες σαν τα Αγγλικά.

Είναι λογικό άλλωστε, αν κάτσει να το σκεφτεί κανείς, ότι μπορεί πολύ πιο εύκολα να καθιερωθεί μια γλώσσα διεθνής, όταν είναι πιο εύκολη στην εκμάθηση από τη άλλη. Όμως μια τέτοια γλώσσα εκ των πραγμάτων δεν μπορεί να είναι τόσο ποιοτική.

Συνέπεια των παραπάνω είναι ότι η Αγγλική γλώσσα δεν μπορεί να είναι λακωνική, όπως είναι η Ελληνική, καθώς για να μην είναι διφορούμενο το νόημα της εκάστοτε φράσης, πρέπει να χρησιμοποιηθούν επιπλέον λέξεις. Για παράδειγμα η λέξη «drink» ως αυτοτελής φράση δεν υφίσταται στα Αγγλικά, καθώς μπορεί να σημαίνει «ποτό», «πίνω», «πιες» κ.τ.λ. Αντιθέτως, στα Ελληνικά η φράση «πιες» βγάζει νόημα, χωρίς να χρειάζεται να βασιστείς στα συμφραζόμενα για να καταλάβεις το νόημά της.

Παρένθεση: Να θυμίσουμε εδώ ότι στα Αρχαία Ελληνικά εκτός από Ενικός και Πληθυντικός αριθμός, υπήρχε και Δυϊκός αριθμός. Υπάρχει στα Ελληνικά και η Δοτική πτώση εκτός από τις υπόλοιπες 4 πτώσεις: ονομαστική, γενική, αιτιατική και κλητική.

Η Δοτική χρησιμοποιείται συνεχώς στον καθημερινό μας λόγο (π.χ. Βάσει των μετρήσεων, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι...) και είναι πραγματικά άξιον λόγου το γιατί εκδιώχθηκε βίαια από την νεοελληνική γλώσσα.

Ακόμα παλαιότερα, εκτός από την εξορισμένη αλλά ζωντανή Δοτική υπήρχαν και άλλες τρεις επιπλέον πτώσεις, οι οποίες όμως χάθηκαν.

Το ίδιο πρόβλημα, σε πολύ πιο έντονο φυσικά βαθμό, έχει και η Κινεζική γλώσσα. Όπως μας λέει και ο Κρητικός δημοσιογράφος Α. Κρασανάκης: «Επειδή οι απλές λέξεις είναι λίγες, έχουν αποκτήσει πάρα πολλές έννοιες, για να καλύψουν τις ανάγκες της έκφρασης, π.χ.: «σι» = γνωρίζω, είμαι, ισχύς, κόσμος, όρκος, αφήνω, θέτω, αγαπώ, βλέπω, φροντίζω, περπατώ, σπίτι κ.τ.λ., «πα» = μπαλέτο, οκτώ, κλέφτης, κλέβω... «πάϊ» = άσπρο, εκατό, εκατοστό, χάνω...»

Ίσως να υπάρχει ελαφρά διαφορά στον τονισμό, αλλά ακόμα και να υπάρχει, πώς είναι δυνατόν να καταστήσεις ένα σημαντικό κείμενο (π.χ. συμβόλαιο) ξεκάθαρο;

Η ΚΥΡΙΟΛΕΞΙΑ

Στην Ελληνική γλώσσα ουσιαστικά δεν υπάρχουν συνώνυμα, καθώς όλες οι λέξεις έχουν λεπτές εννοιολογικές διαφορές μεταξύ τους.

Για παράδειγμα, η λέξη «λωποδύτης» χρησιμοποιείται γι' αυτόν που βυθίζει το χέρι του στο ρούχο μας και μας κλέβει, κρυφά δηλαδή, ενώ ο «ληστής» είναι αυτός που μας κλέβει φανερά, μπροστά στα μάτια μας. Επίσης το «άγειν» και το «φέρειν» έχουν την ίδια έννοια. Όμως το πρώτο χρησιμοποιείται για έμψυχα όντα, ενώ το δεύτερο για τα άψυχα.

Στα Ελληνικά έχουμε τις λέξεις «κεράννυμι», «μίγνυμι» και «φύρω» που όλες έχουν το νόημα του «ανακατεύω». Όταν ανακατεύουμε δύο στερεά ή δύο υγρά μεταξύ τους αλλά χωρίς να συνεπάγεται νέα ένωση (π.χ. λάδι με νερό), τότε χρησιμοποιούμε την λέξη «μειγνύω», ενώ όταν ανακατεύουμε υγρό με στερεό τότε λέμε «φύρω». Εξ ου και η λέξη «αιμόφυρτος» που όλοι γνωρίζουμε, αλλά δεν συνειδητοποιούμε τι σημαίνει.

Όταν οι Αρχαίοι Έλληνες πληγωνόντουσαν στην μάχη, έτρεχε τότε το αίμα και ανακατευόταν με την σκόνη και το χώμα.

Το κεράννυμι σημαίνει ανακατεύω δύο υγρά και φτιάχνω ένα νέο, όπως για παράδειγμα ο οίνος και το νερό. Εξ' ου και ο «άκρατος» (δηλαδή καθαρός) οίνος που έλεγαν οι Αρχαίοι, όταν δεν ήταν ανακατεμένος (κεκραμμένος) με νερό.

Τέλος η λέξη «παντρεμένος» έχει διαφορετικό νόημα από την λέξη «νυμφευμένος», διαφορά που περιγράφουν οι ίδιες οι λέξεις για όποιον τους δώσει λίγη σημασία.

Η λέξη παντρεμένος προέρχεται από το ρήμα υπανδρεύομαι και σημαίνει τίθεμαι υπό την εξουσία του ανδρός, ενώ ο άνδρας νυμφεύεται, δηλαδή παίρνει νύφη.

Γνωρίζοντας τέτοιου είδους λεπτές εννοιολογικές διαφορές, είναι πραγματικά πολύ αστεία μερικά από τα πράγματα που ακούμε στην καθημερινή – συχνά λαθεμένη – ομιλία (π.χ. «ο Χ παντρεύτηκε»).

Η Ελληνική γλώσσα έχει λέξεις για έννοιες οι οποίες παραμένουν χωρίς απόδοση στις υπόλοιπες γλώσσες, όπως άμιλλα, θαλπωρή και φιλότιμο. Μόνον η Ελληνική γλώσσα ξεχωρίζει τη ζωή από τον βίο, την αγάπη από τον έρωτα. Μόνον αυτή διαχωρίζει, διατηρώντας το ίδιο ριζικό θέμα, το ατύχημα από το δυστύχημα, το συμφέρον από το ενδιαφέρον.

ΓΛΩΣΣΑ – ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ

Το εκπληκτικό είναι ότι η ίδια η Ελληνική γλώσσα μας διδάσκει συνεχώς πώς να γράφουμε σωστά. Μέσω της ετυμολογίας, μπορούμε να καταλάβουμε ποιος είναι ο σωστός τρόπος γραφής, ακόμα και λέξεων που ποτέ δεν έχουμε δει ή γράψει.

Το «πειρούνι» για παράδειγμα, για κάποιον που έχει βασικές γνώσεις Αρχαίων Ελληνικών, είναι προφανές ότι γράφεται με «ει» και όχι με «ι» όπως πολύ άστοχα το γράφουμε σήμερα. Ο λόγος είναι πολύ απλός, το «πειρούνι» προέρχεται από το ρήμα «πείρω» που σημαίνει τρυπώ-διαπερνώ, ακριβώς επειδή τρυπάμε με αυτό το φαγητό για να το πιάσουμε.

Επίσης η λέξη «συγκεκριμένος» φυσικά και δεν μπορεί να γραφτεί «συγκεκριμμένος», καθώς προέρχεται από το «κριμένος» (αυτός που έχει δηλαδή κριθεί) και όχι βέβαια από το «κρυμμένος» (αυτός που έχει κρυφτεί).

Άρα το να υπάρχουν πολλά γράμματα για τον ίδιο ήχο (π.χ. η, ι, υ, ει, οι κ.τ.λ) όχι μόνο δεν θα έπρεπε να μας δυσκολεύει, αλλά αντιθέτως να μας βοηθάει στο να γράφουμε πιο σωστά, εφόσον βέβαια έχουμε μια βασική κατανόηση της γλώσσας μας.

Επιπλέον η ορθογραφία με τη σειρά της μας βοηθάει αντίστροφα στην ετυμολογία αλλά και στην ανίχνευση της ιστορική πορείας της κάθε μίας λέξης.

Και αυτό που μπορεί να μας βοηθήσει να κατανοήσουμε την καθημερινή μας νεοελληνική γλώσσα περισσότερο από οτιδήποτε άλλο, είναι η γνώση των Αρχαίων Ελληνικών.

Είναι πραγματικά συγκλονιστικό συναίσθημα να μιλάς και ταυτόχρονα να συνειδητοποιείς τι ακριβώς λες. Ενώ μιλάς και εκστομίζεις την κάθε λέξη ταυτόχρονα να σκέφτεσαι τη σημασία της.

Είναι πραγματικά μεγάλο κρίμα να διδάσκονται τα Αρχαία με τέτοιον φρικτό τρόπο στο σχολείο, ώστε να σε κάνουν να αντιπαθείς κάτι το τόσο όμορφο και συναρπαστικό.

Η ΣΟΦΙΑ

Στην γλώσσα έχουμε το σημαίνον (την λέξη) και το σημαινόμενο (την έννοια). Στην Ελληνική γλώσσα αυτά τα δύο έχουν πρωτογενή σχέση, καθώς αντίθετα με τις άλλες γλώσσες το σημαίνον δεν είναι μια τυχαία σειρά από γράμματα. Σε μια συνηθισμένη γλώσσα όπως τα Αγγλικά μπορούμε να συμφωνήσουμε όλοι να λέμε το σύννεφο *car* και το αυτοκίνητο *cloud*, και από την στιγμή που το συμφωνήσουμε και εμπρός να είναι έτσι. Στα Ελληνικά κάτι τέτοιο είναι αδύνατον.

Γι' αυτόν τον λόγο πολλοί διαχωρίζουν τα Ελληνικά σαν «εννοιολογική» γλώσσα από τις υπόλοιπες «σημειολογικές» γλώσσες.

Μάλιστα ο μεγάλος φιλόσοφος και μαθηματικός Βένερ Χάιζενμπεργκ είχε παρατηρήσει αυτή τη σημαντική ιδιότητα για την οποία είχε πει: «Η θητεία μου στην αρχαία Ελληνική γλώσσα υπήρξε η σπουδαιότερη πνευματική μου άσκηση. Στην γλώσσα αυτή υπάρχει η πληρέστερη αντιστοιχία ανάμεσα στη λέξη και στο εννοιολογικό της περιεχόμενο».

Όπως μας έλεγε και ο Αντισθένης, «Αρχή σοφίας, η των ονομάτων επίσκεψις». Για παράδειγμα ο «άρχων» είναι αυτός που έχει δική του γη (άρα=γή +έχων). Και πραγματικά, ακόμα και στις μέρες μας είναι πολύ σημαντικό να έχει κανείς δική του γη / δικό του σπίτι.

Ο «βοηθός» σημαίνει αυτός που στο κάλεσμα τρέχει. Βοή=φωνή + θέω=τρέχω. Ο Αστήρ είναι το αστέρι, αλλά η ίδια η λέξη μας λέει ότι κινείται, δεν μένει ακίνητο στον ουρανό (α + στήρ από το ίστημι που σημαίνει στέκομαι).

Αυτό που είναι πραγματικά ενδιαφέρον, είναι ότι πολλές φορές η λέξη περιγράφει ιδιότητες της έννοιας την οποίαν εκφράζει, αλλά με τέτοιο τρόπο που εντυπωσιάζει και δίνει τροφή για τη σκέψη.

Για παράδειγμα ο «φθόνος» ετυμολογείται από το ρήμα «φθίνω» που σημαίνει μειώνομαι. Και πραγματικά ο φθόνος σαν συναίσθημα, σιγά-σιγά μας φθίνει και μας καταστρέφει. Μας «φθίνει» – ελαττώνει σαν ανθρώπους – και μας φθίνει μέχρι και την υγεία μας.

Και φυσικά, όταν θέλουμε κάτι που είναι τόσο πολύ, ώστε να μην τελειώνει, πώς το λέμε; Μα φυσικά «άφθονο».

Έχουμε την λέξη «ωραίος» που προέρχεται από την «ώρα». Διότι για να είναι κάτι ωραίο, πρέπει να έρθει και στην ώρα του.

Ωραίο δεν είναι ένα φρούτο ούτε άγουρο ούτε σαπισμένο, και ωραία γυναίκα δεν είναι κάποια ούτε στα 70 της άλλα ούτε φυσικά και στα 10 της. Ούτε το καλύτερο φαγητό είναι ωραίο, όταν είμαστε χορτάτοι, επειδή δεν μπορούμε να το απολαύσουμε.

Ακόμα έχουμε τη λέξη «ελευθερία» για την οποία το «Ετυμολογικόν Μέγα» διατείνεται «παρά το ελεύθειν όπου ερά» = το να πηγαίνει κανείς όπου αγαπά.

Άρα βάσει της ίδιας της λέξης, ελεύθερος είσαι, όταν έχεις τη δυνατότητα να πας όπου αγαπάς. Πόσο ενδιαφέρουσα ερμηνεία...

Το άγαλμα ετυμολογείται από το αγάλλομαι (ευχαριστιέμαι), επειδή, όταν βλέπουμε ένα όμορφο αρχαιοελληνικό άγαλμα, η ψυχή μας αγάλλεται. Και από το θέαμα αυτό επέρχεται η αγαλλίαση. Αν κάνουμε όμως την ανάλυση της λέξης αυτής θα δούμε ότι είναι σύνθετη από αγάλλομαι + ίαση(=γιατρεία).

Άρα για να συνοψίσουμε, όταν βλέπουμε ένα όμορφο άγαλμα (ή οτιδήποτε όμορφο), η ψυχή μας αγάλλεται και ιατρευόμαστε.

Και πραγματικά, γνωρίζουμε όλοι ότι η ψυχική μας κατάσταση συνδέεται άμεσα με τη σωματική μας υγεία.

Παρένθεση: Και μια και το έφερε η «κουβέντα», η Ελληνική γλώσσα μας λέει και τι είναι άσχημο. Από το στερητικό «α» και τη λέξη σχήμα μπορούμε εύκολα να καταλάβουμε τι. Για σκεφτείτε το λίγο...

Σε αυτό το σημείο, δεν μπορούμε παρά να σταθούμε στην αντίστοιχη Λατινική λέξη για το άγαλμα (που άλλο από Λατινική δεν είναι). Οι Λατίνοι ονόμασαν το άγαλμα, statua από το Ελληνικό «ίστημι» που ήδη αναφέραμε σαν λέξη, και το ονόμασαν έτσι, επειδή στέκει ακίνητο.

Προσέξτε την τεράστια διαφορά σε φιλοσοφία μεταξύ των δύο γλωσσών, αυτό που σημαίνει στα Ελληνικά κάτι τόσο βαθύ εννοιολογικά, για τους Λατίνους είναι απλά ένα ακίνητο πράγμα.

Είναι προφανής η σχέση που έχει η γλώσσα με την σκέψη του ανθρώπου. Όπως λέει και ο George Orwell στο αθάνατο έργο του «1984», απλή γλώσσα σημαίνει και απλή σκέψη. Εκεί το καθεστώς προσπαθούσε να περιορίσει τη γλώσσα για να περιορίσει τη σκέψη των ανθρώπων, καταργώντας συνεχώς λέξεις.

«Η γλώσσα και οι κανόνες αυτής αναπτύσσουν την κρίση», έγραφε ο Μιχάι Εμινέσκου, εθνικός ποιητής των Ρουμάνων.

Μια πολύπλοκη γλώσσα αποτελεί μαρτυρία ενός προηγμένου πνευματικά πολιτισμού. Το να μιλάς σωστά σημαίνει να σκέφτεσαι σωστά, να γεννάς διαρκώς λόγο και όχι να παπαγαλίζεις λέξεις και φράσεις.

Η ΜΟΥΣΙΚΟΤΗΤΑ

Η Ελληνική φωνή κατά την αρχαιότητα ονομαζόταν «αυδή». Η λέξη αυτή δεν είναι τυχαία, προέρχεται από το ρήμα «άδω» που σημαίνει τραγουδώ.

Όπως γράφει και ο μεγάλος ποιητής και ακαδημαϊκός Νικηφόρος Βρεττάκος:

«Όταν κάποτε φύγω από τούτο το φώς θα ελιχθώ προς τα πάνω, όπως ένα ποταμάκι που μουρμουρίζει. Κι αν τυχόν κάπου ανάμεσα στους γαλάζιους διαδρόμους συναντήσω αγγέλους, θα τους μιλήσω Ελληνικά, επειδή δεν ξέρουνε γλώσσες. Μιλάνε μεταξύ τους με μουσική».

Ο γνωστός Γάλλος συγγραφέας Ζακ Λακαρριέρ επίσης μας περιγράφει την κάτωθι εμπειρία από το ταξίδι του στην Ελλάδα: «Άκουγα αυτούς τους ανθρώπους να συζητούν σε μια γλώσσα που ήταν για μένα αρμονική αλλά και ακατάληπτα μουσική. Αυτό το ταξίδι προς την πατρίδα – μητέρα των εννοιών μας – μου απεκάλυπτε έναν άγνωστο πρόγονο, που μιλούσε μια γλώσσα τόσο μακρινή στο παρελθόν, μα οικεία και μόνο από τους ήχους της. Αισθάνθηκα να τα έχω χαμένα, όπως αν μου είχαν πει ένα βράδυ ότι ο αληθινός μου πατέρας ή η αληθινή μου μάνα δεν ήσαν αυτοί που με είχαν αναστήσει».

Ο διάσημος Έλληνας και διεθνούς φήμης μουσικός Ιάνης Ξενάκης είχε πολλές φορές τονίσει ότι η μουσικότητα της Ελληνικής είναι εφάμιλλη της συμπαντικής.

Αλλά και ο Γίββων μίλησε για μουσικότητα και γονιμότητα γλώσσα, που δίνει κορμί στις φιλοσοφικές αφαιρέσεις και ψυχή στα αντικείμενα των αισθήσεων. Ας μην ξεχνάμε ότι οι Αρχαίοι Έλληνες δεν χρησιμοποιούσαν ξεχωριστά σύμβολα για νότες, χρησιμοποιούσαν τα ίδια τα γράμματα του αλφαβήτου.

«Οι τόνοι της Ελληνικής γλώσσας είναι μουσικά σημεία που μαζί με τους κανόνες προφυλάττουν από την παραφωνία μια γλώσσα κατ' εξοχήν μουσική, όπως κάνει η αντίστιξη που διδάσκεται στα ωδεία, ή οι διέσεις και υφέσεις που διορθώνουν τις κακόηχες συγχορδίες», όπως σημειώνει η φιλόλογος και συγγραφέας Α. Τζιροπούλου-Ευσταθίου.

Είναι γνωστό εξάλλου πως, όταν οι Ρωμαίοι πολίτες πρωτάκουσαν στην Ρώμη Έλληνες ρήτορες, συνέρρεαν να αποθαμάσουν, ακόμη και όσοι δεν γνώριζαν Ελληνικά, τους ανθρώπους που «ελάλουν ως αηδόνες».

Δυστυχώς κάπου στην πορεία της Ελληνικής φυλής, η μουσικότητα αυτή (την οποία οι Ιταλοί κατάφεραν και κράτησαν) χάθηκε, προφανώς στα μαύρα χρόνια της Τουρκοκρατίας.

Να τονίσουμε εδώ ότι οι άνθρωποι της επαρχίας, του οποίους συχνά κοροϊδεύουμε για την προφορά τους, είναι πιο κοντά στην Αρχαιοελληνική προφορά από ό,τι εμείς οι άνθρωποι της πόλεως.

Η Ελληνική γλώσσα επεβλήθη αβίαστα (στους Λατίνους) και χάρη στην μουσικότητά της.

Όπως γράφει και ο Ρωμαίος Οράτιος «Η Ελληνική φυλή γεννήθηκε ευνοημένη με μία γλώσσα εύηχη, γεμάτη μουσικότητα».

Δημοσιευμένο στο: <https://www.votegreece.gr/archives/11773/i-elliniki-glossa-einai-i-palaioteri-ston-kosmo/>